

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรอำเภอในเขตภาคเหนือผ่านทางส่งเสริมเน็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรอำเภอ ความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรอำเภอในเขตภาคเหนือผ่านทางส่งเสริมเน็ต รวมทั้งศึกษาถึงความคิดเห็นของเกษตรกรอำเภอในการนำส่งเสริมเน็ตในมาใช้ในสำนักงาน

สรุปผลการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ เกษตรอำเภอในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ รวม 17 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ พิษณุโลก กำแพงเพชร สุโขทัย ตาก อุทัยธานี เพชรบูรณ์ และพิจิตร รวมจำนวนเกษตรกรอำเภอที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 176 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการส่งแบบสอบถามไปให้เกษตรกรอำเภอทางไปรษณีย์ (Mailed – questionnaire) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) น้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (WMS: Weight Mean Score) การวัดสัดส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และไค-สแควร์ (Chi – square Test) จากการวิจัยพบว่า มีเกษตรกรอำเภอที่ส่งแบบสอบถามคืนทั้งหมด 167 คน คิดเป็นร้อยละ 94.89 จากเกษตรกรอำเภอในเขตภาคเหนือทั้งหมด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรอำเภอ

เพศ เกษตรอำเภอร้อยละ 98.8 เป็นเพศชาย (165 คน) มีเกษตรกรอำเภอเพศหญิงเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

อายุ เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 70 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี อายุต่ำสุด 39 ปี สูงสุด 59 ปี อายุเฉลี่ย 50.29 ปี

ระดับการศึกษา เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 62.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเกษตรกรอำเภอที่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 29.3 และสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 7.8

อายุราชการ เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 84 มีอายุราชการ 26-35 ปี รองลงมาร้อยละ 41 มีอายุราชการต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 5.4 มีอายุราชการ 36 ปีขึ้นไปอายุราชการต่ำสุด 17 ปี สูงสุด 41 ปี อายุราชการเฉลี่ย 26.97 ปี

อายุราชการที่ดำรงตำแหน่งเกษตรอำเภอ เกษตรอำเภอร้อยละ 46.7 ดำรงตำแหน่งเกษตรอำเภอน้อยกว่า 10 ปี รองลงมาร้อยละ 31.2 ดำรงตำแหน่งเกษตรอำเภอเป็นเวลา 11-20 ปี มีเกษตรอำเภอที่ดำรงตำแหน่งนานที่สุดเป็นเวลา 38 ปี และน้อยที่สุดเพียง 1 ปี โดยเฉลี่ยเกษตรอำเภอดำรงตำแหน่งนาน 12.31 ปี

จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 90.4 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงานจำนวน 1 เครื่อง และสำนักงานเกษตรอำเภอที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเลยมีเพียงร้อยละ 1.8

จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงานที่ต่อเข้าระบบส่งเสริมเน็ตได้ สำนักงานเกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 71.9 ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถต่อเข้าระบบส่งเสริมเน็ตได้ มีสำนักงานเกษตรอำเภอร้อยละ 28.1 ที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถต่อเข้าระบบส่งเสริมเน็ตได้

เจ้าหน้าที่ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 78.4 มีเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ในสำนักงานจำนวน 1 คน มีสำนักงานที่ไม่มีเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ร้อยละ 12.0 และมีสำนักงานที่มีเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์มากกว่า 1 คน ร้อยละ 9.6

การฝึกอบรมด้านสารสนเทศ เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 56.9 ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสารสนเทศเลย มีเกษตรอำเภอร้อยละ 43.1 ที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสารสนเทศ

การประชุมวิชาการด้านสารสนเทศ เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 81.4 ไม่เคยได้รับการประชุมวิชาการด้านสารสนเทศเลย มีเกษตรอำเภอเพียงร้อยละ 18.6 ที่เคยได้รับการประชุมวิชาการด้านสารสนเทศ

การฝึกอบรมด้านส่งเสริมเน็ต เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 94.0 ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านส่งเสริมเน็ตเลย มีเกษตรอำเภอเพียงร้อยละ 6.0 ที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านส่งเสริมเน็ต

การประชุมวิชาการด้านส่งเสริมเน็ต เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 94.0 ไม่เคยได้รับการประชุมวิชาการด้านส่งเสริมเน็ตเลย มีเกษตรอำเภอเพียงร้อยละ 6.0 ที่เคยได้รับการประชุมวิชาการด้านส่งเสริมเน็ต

การดูเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 94.0 ไม่เคยเข้าดูเว็บไซต์ของกรมฯ เลย มีเกษตรอำเภอเพียงร้อยละ 6.0 ที่เคยเข้าดูเว็บไซต์ของกรมฯ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศในด้านประเด็นชนิดของสารสนเทศที่เกษตรกรอำเภอต้องการผ่านทางส่งเสริมเน็ต

2.1 ความต้องการสารสนเทศหลักทั้ง 4 ชนิดผ่านทางส่งเสริมเน็ต

เกษตรกรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศหลักทั้ง 4 ชนิดผ่านทางส่งเสริมเน็ต โดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.27 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความต้องการมาก (2.26 – 3.00) ซึ่งสามารถจัดเรียงลำดับความต้องการสารสนเทศหลักทั้ง 4 ชนิดผ่านทางส่งเสริมเน็ตได้ดังนี้

1. สารสนเทศเพื่อการวางแผน
2. สารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงาน
3. สารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงาน
4. สารสนเทศเพื่อการควบคุม การติดตาม และประเมินผล

โดยความต้องการสารสนเทศสารสนเทศในลำดับที่ 1 และ 2 นั้น เกษตรอำเภอมีความต้องการในระดับมาก ส่วนสารสนเทศในลำดับที่ 3 และ 4 เกษตรอำเภอมีความต้องการเท่ากัน ในระดับปานกลาง คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.20

2.2 ความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผน (แยกตามหัวข้อใหญ่) ผ่านทางส่งเสริมเน็ต

เกษตรกรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผน (แยกตามหัวข้อใหญ่) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.36 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความต้องการมาก (2.26 – 3.00) ซึ่งสามารถจัดเรียงลำดับความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผน (แยกตามหัวข้อใหญ่) ได้ดังนี้

1. ฐานข้อมูลด้านการผลิตเกษตร
2. ฐานข้อมูลด้านการตลาด
3. ฐานข้อมูลด้านกายภาพ
4. ฐานข้อมูลด้านนโยบาย แผน และโครงการ
5. ฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจ
6. ฐานข้อมูลด้านสภาพทั่วไป
7. ฐานข้อมูลด้านสังคม
8. ฐานข้อมูลด้านป่าไม้

เกษตรกรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศทุกชนิดดังกล่าวข้างต้นในระดับมาก ยกเว้นฐานข้อมูลด้านป่าไม้นั้น ที่เกษตรกรอำเภอมีความต้องการในระดับปานกลาง

2.3 ความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผน (แยกตามหัวข้อย่อย) ผ่านทางส่งเสริมเน็ต

เกษตรกรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผน (แยกตามหัวข้อย่อย) ผ่านทางส่งเสริมเน็ต โดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.36 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความต้องการมาก (2.26 – 3.00) ซึ่งสามารถจัดเรียงตามลำดับความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผน (แยกตามหัวข้อย่อย) ผ่านทางส่งเสริมเน็ตได้ดังนี้

1. แหล่งน้ำทำการเกษตร
2. ชนิดการทำเกษตร
3. การใช้ประโยชน์จากพื้นที่
4. ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด
5. สถิติข้อมูลข่าวสารวิชาการเกษตร
6. แหล่งรับซื้อ และจำนวนแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรแต่ละชนิด
7. ปริมาณผลผลิต และปริมาณความต้องการผลผลิตทางการเกษตรแต่ละชนิดของแหล่งรับซื้อ
8. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรต่อพื้นที่ทั้งหมด
9. วิธีการตลาด
10. แนวทางพัฒนาทั้งในระยะยาวและระยะสั้นของโครงการ
11. ลักษณะทางภูมิอากาศ ความชื้นสัมพัทธ์ ปริมาณน้ำฝน
12. ลักษณะปริมาณการใช้เทคโนโลยีการผลิต
13. ราคาผลผลิตทางการเกษตร และการเคลื่อนไหวของราคา
14. วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ
15. ช่วงระยะเวลาของการทำเกษตร
16. ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตรับผิดชอบ
17. ลักษณะทางธรณีวิทยา
18. การจัดเขตพื้นที่
19. จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน
20. แหล่งเงินทุน แหล่งสินเชื่อทางการเกษตร แหล่งสนับสนุนปัจจัยการผลิต
21. ภาวะหนี้สินของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือน
22. การรวมกลุ่ม
23. การถือครองที่ดิน

24. งบประมาณของโครงการ
25. จำนวนหมู่บ้าน ลักษณะหมู่บ้าน
26. ผู้นำกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่ม
27. รายได้ของประชากร
28. ประเภทกลุ่ม
29. โครงการสาธิตปลูก
30. ที่ตั้ง อาณาเขตป่าไม้
31. ประเภทป่า

ในประเด็นชนิดของสารสนเทศเพื่อการวางแผนผ่านทางส่งเสริมเนื่นั้น มีชนิดของสารสนเทศที่กรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนงานในการดำเนินการจัดทำ และ/หรือจัดทำแล้วผ่านทางส่งเสริมเนื้ คือ

1. ชนิดการทำเกษตร
2. สถิติข้อมูลข่าวสารวิชาการเกษตร
3. แหล่งรับซื้อ และจำนวนแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรแต่ละชนิด
4. แนวทางพัฒนาทั้งในระยะยาวและระยะสั้นของโครงการ
5. ราคาผลผลิตทางการเกษตรและการเคลื่อนไหวของราคา
6. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ
7. การรวมกลุ่ม

นอกจากสารสนเทศข้างต้นแล้ว เกษตรอำเภอได้เสนอความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผนชนิดอื่นๆ เพิ่มเติมแยกตามหัวข้อใหญ่ได้ดังนี้

ฐานข้อมูลด้านนโยบาย แผน และโครงการ มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเนื้เพิ่มเติมคือ ความสำเร็จของโครงการ เจือจาง หลักการ ข้อจำกัดของโครงการ ผลประโยชน์ของโครงการต่อเกษตรกร การแก้ไขปัญหาของเกษตรกร และธุรการบัญชี

ฐานข้อมูลด้านสภาพทั่วไป มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเนื้เพิ่มเติมคือ เขตการปลูกพืช

ฐานข้อมูลด้านกายภาพ มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเนื้เพิ่มเติมคือ ความเหมาะสมของพื้นที่ในการผลิตเกษตร แหล่งน้ำบริโภค แหล่งน้ำธรรมชาติ และขนาดของแหล่งน้ำ

ฐานข้อมูลด้านการผลิตเกษตร มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรกรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเพิ่มเติมคือ งานส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ และระบบการปลูกพืช

ฐานข้อมูลด้านป่าไม้ มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรกรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเพิ่มเติมคือ เขตพื้นที่ สถิติข้อมูลการทำลายพื้นที่ป่าไม้ กฎหมายป่าไม้ และจำนวนพื้นที่ป่าไม้ของแต่ละหมู่บ้าน

ฐานข้อมูลด้านการตลาด มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรกรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเพิ่มเติมคือ แหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิต ชนิดของผลผลิตที่ตลาดต้องการ ตลาดล่วงหน้า สินค้าเกษตร (Future Market) ราคาตลาด โลกสินค้าเกษตร ตลาดท้องถิ่น และตลาดกลาง

ฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจ มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรกรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเพิ่มเติมคือ สถิติการเช่าที่ดินทำกินของเกษตรกร

ฐานข้อมูลด้านสังคม มีสารสนเทศชนิดอื่นๆ ที่เกษตรกรอำเภอต้องการให้มีผ่านทางส่งเสริมเพิ่มเติมคือ กลุ่มธุรกิจ ผลสำเร็จของกลุ่ม กลุ่มธรรมชาติของพืชแต่ละชนิด กลุ่มเฉพาะกิจกรรม เทคนิควิธีการรวมกลุ่ม และลักษณะกิจกรรม การดำเนินงานของกลุ่ม

2.4 ความต้องการสารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงานผ่านทางส่งเสริม

เกษตรกรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงานผ่านทางส่งเสริม โดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.33 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความต้องการระดับมาก (2.26 – 3.00) ซึ่งสามารถจัดเรียงลำดับความต้องการสารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงานผ่านทางส่งเสริมได้ดังนี้

1. ฐานข้อมูลด้านสถาบันหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
2. ฐานข้อมูลด้านสายการบังคับบัญชาของโครงการแต่ละโครงการ
3. ฐานข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่

ในประเด็นชนิดของสารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงานผ่านทางส่งเสริมเน้นั้น มีชนิดของสารสนเทศที่กรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนงานในการดำเนินการจัดทำ และ/หรือจัดทำแล้วผ่านทางส่งเสริม คือ ฐานข้อมูลด้านสถาบัน หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

นอกจากสารสนเทศข้างต้นแล้วเกษตรกรอำเภอได้เสนอความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผนผ่านทางส่งเสริมชนิดอื่นๆ เพิ่มเติมอีก 2 ชนิด คือ ฐานข้อมูลด้านหน้าที่ที่สัมพันธ์กันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และฐานข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

2.5 ความต้องการสารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงานผ่านทางส่งเสริมเน็ต

เกษตรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงานผ่านทางส่งเสริมเน็ต โดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.20 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความต้องการระดับปานกลาง (1.51 – 2.25) ซึ่งสามารถจัดเรียงลำดับความต้องการสารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงานผ่านทางส่งเสริมเน็ตได้ดังนี้

1. ฐานข้อมูลด้านตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ
2. ฐานข้อมูลทางด้านประสบการณ์
3. ฐานข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของบุคลากร

ในประเด็นชนิดของสารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงานผ่านทางส่งเสริมเน็ต นั้น มีชนิดของสารสนเทศที่กรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนงานในการดำเนินการจัดทำ และ/หรือจัดทำแล้วผ่านทางส่งเสริมเน็ต คือ ฐานข้อมูลด้านตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ

นอกจากสารสนเทศข้างต้นแล้วเกษตรอำเภอได้เสนอความต้องการสารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงานผ่านทางส่งเสริมเน็ตชนิดอื่นเพิ่มเติม คือ ฐานข้อมูลด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน

2.6 ความต้องการสารสนเทศเพื่อการควบคุม การติดตาม และประเมินผล

เกษตรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศเพื่อการควบคุม การติดตาม และประเมินผลผ่านทางส่งเสริมเน็ต โดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.20 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความต้องการระดับปานกลาง (1.51 – 2.25) เป็นสารสนเทศชนิดหลักที่เกษตรอำเภอมีความต้องการน้อยที่สุด ในขณะที่สารสนเทศชนิดนี้กรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนในการดำเนินการจัดทำ และจัดทำแล้วผ่านทางส่งเสริมเน็ต

นอกจากนี้แล้วเกษตรอำเภอได้เสนอความต้องการสารสนเทศเพื่อการควบคุม การติดตาม และประเมินผลชนิดอื่นๆ เพิ่มเติมคือ เทคนิควิธีในการควบคุม การติดตาม และประเมินผล แนวความคิดสร้างสรรค์ ทักษะคติ หลักสูตรในการฝึกอบรม รวมความสำเร็จของงานเพื่อนำไปพิจารณาความดีความชอบ และข่าวสารประจำเดือน

3. สรุปความคิดเห็นของเกษตรกรอำเภอในการนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้ในสำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อการจัดการด้านสารสนเทศ

3.1 ความคิดเห็นของเกษตรกรอำเภอในการนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้ในสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อ การจัดเก็บสารสนเทศในหน่วยงาน

1. ด้านการปฏิบัติงาน : การนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้จะช่วยในการประสานงานระหว่าง หน่วยงาน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการวางแผนปฏิบัติงาน เป็นต้น
2. ด้านการจัดการข้อมูล : การนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้จะช่วยทำให้ได้ข้อมูลถูกต้องชัดเจน เป็นระบบ ทันเหตุการณ์ และเก็บรักษาง่าย
3. ด้านการใช้ทรัพยากร : การนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้จะช่วยในการประหยัดเวลา ประหยัด บุคลากร และประหยัดค่าใช้จ่าย

3.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรอำเภอเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้ใน สำนักงาน

เกษตรกรอำเภอได้แสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นว่ามีเหมาะสม และไม่มีเหมาะสม ในการนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้ในสำนักงาน โดยมีเกษตรกรอำเภอที่เห็นว่าไม่มีเหมาะสมร้อยละ 15.57 เนื่องจากเห็นว่าสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นหน่วยงานขนาดเล็ก สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และพื้นที่ไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากอยู่ห่างไกล เป็นป่า และภูเขา

เกษตรกรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 84.83 เห็นว่ามีเหมาะสมในการนำส่งเสริมเนื้ท มาใช้ ในสำนักงานเนื่องจาก

1. ด้านความสะดวก : ได้ข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและกำลัง บุคลากร เป็นต้น
2. ด้านความพร้อมของสำนักงาน : มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ ด้านสาธารณูปโภคที่ใช้ ในการดำเนินการติดตั้งส่งเสริมเนื้ท เป็นต้น
3. ด้านการวางแผนจัดทำโครงการ : ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ใช้ในการวางแผน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ใช้จัดทำแผนงานโครงการสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น

3.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรอำเภอเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการนำส่งเสริมเนื้อมาใช้ใน ระดับอำเภอ

1. ด้านงบประมาณ : งบประมาณน้อย ค่าใช้จ่ายสูง
2. ด้านบุคลากร : เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์เป็นลูกจ้างชั่วคราว ขาดความรู้และประสบการณ์ในด้านคอมพิวเตอร์ สารสนเทศ และส่งเสริมเนื้อมาใช้ ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารไม่เพียงพอ
3. ด้านคอมพิวเตอร์ : คอมพิวเตอร์เป็นรุ่นเก่า การเชื่อมโยงระบบไม่ทั่วถึง เป็นต้น
4. ด้านสาธารณูปโภค : ปัญหาด้านกระแสไฟฟ้าตก ไม่มีโทรศัพท์ต่อเข้าสำนักงาน
5. ด้านศักยภาพของพื้นที่ : ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์คับแคบ ศักยภาพด้านที่ตั้งของสำนักงานไม่เหมาะสม

3.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเกษตรกรอำเภอในการทำส่งเสริมเนื้อมาใช้ของกรมส่งเสริม การเกษตร

1. ด้านบุคลากร : ควรบรรจุเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ให้เป็นลูกจ้างประจำ ควรจัดฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์และส่งเสริมเนื้อมาใช้เป็นทุกคน
2. ด้านการเชื่อมโยงระบบ : ควรขยายสู่ระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ เอกชน NGOs และเกษตรกร เป็นต้น
3. ด้านข้อมูล : ทำให้ได้ข้อมูลรวดเร็ว มีข้อมูลสนับสนุนการผลิต เป็นต้น
4. ด้านการจัดทำ : โครงการที่ดี ทันสมัย เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และควรสนับสนุนการจัดทำโดยด่วน เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรอำเภอในเขตภาคเหนือผ่านทางส่งเสริมเน็ต ได้พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็นที่จะขอนำมาอภิปรายในที่นี้คือ

1. ลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรอำเภอในเขตภาคเหนือ

พบว่า ปัจจุบันภาคเหนือมีเกษตรกรอำเภอที่เป็นเพศหญิง 2 คน คือ เกษตรอำเภอเมือง เชียงใหม่ (ดำรงตำแหน่ง 2 ปี) และเกษตรกรอำเภอสарภี (ดำรงตำแหน่ง 8 ปี) แสดงให้เห็นว่า กรมส่งเสริมการเกษตรให้โอกาสเพศหญิงที่มีความรู้ความสามารถขึ้นมาเป็นเกษตรกรอำเภอได้เป็นเวลาอย่างน้อย 8 ปีมาแล้ว และพบว่า เกษตรอำเภอส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากการที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งเกษตรกรอำเภอไว้ว่า จะต้องจบการศึกษาระดับมัธยมปลายสายเกษตร ประโยควิชาชีพเกษตร ประโยควิชาชีพเทคนิค หรือประโยควิชาชีพชั้นสูง (กองการเจ้าหน้าที่ กรมส่งเสริมการเกษตร 2528: ไม่ระบุหน้า) แสดงให้เห็นว่า เกษตรอำเภอในเขตภาคเหนือส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น อันเนื่องมาจากเกษตรกรอำเภอมีความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับตำแหน่งของตนเอง รวมทั้งผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเกษตรกรจังหวัด และเกษตรกรจังหวัด จะต้องมีการศึกษาขั้นต่าระดับปริญญาตรี ประกอบกับสถานศึกษาต่างๆ ได้เปิดกว้างทางการศึกษามากขึ้น เช่นเปิดสอนภาคพิเศษ ใช้เวลาเรียนเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ หรือบางคนก็ศึกษาต่อจากสถานศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิด ทำให้เกษตรกรอำเภอมีโอกาสในการศึกษาต่อมากขึ้นในระดับปริญญาตรี และมีเกษตรกรอำเภอจำนวนหนึ่งมีความพยายามเข้าศึกษาต่อจนจบการศึกษาระดับปริญญาโทเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาตนเอง และอาจมีโอกาสนในการได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ในอนาคต

อายุเฉลี่ยของเกษตรกรอำเภอคือ 50.29 ปี ในขณะที่เกษตรกรอำเภอมีอายุราชการเฉลี่ย 26.97 ปี และมีอายุราชการที่ดำรงตำแหน่งเกษตรกรอำเภอเฉลี่ย 12.31 ปี แสดงให้เห็นว่า เกษตรอำเภอที่ตอบแบบสอบถามโดยเฉลี่ยเริ่มทำงานเมื่ออายุ 23.32 ปี และใช้เวลาในการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งเกษตรกรอำเภอโดยเฉลี่ย 14.66 ปี ดังนั้น เกษตรอำเภอเฉลี่ยขึ้นดำรงตำแหน่งเกษตรกรอำเภอที่อายุ 37.98 ปี หรือประมาณ 38 ปี

จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรกรอำเภอในเขตภาคเหนือส่วนใหญ่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน 1 เครื่อง เนื่องจากตามแผนพัฒนาระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดให้ทุกสำนักงานเกษตรกรอำเภอมีเครื่องคอมพิวเตอร์ครบทุกสำนักงานภายในปีพ.ศ. 2540 ส่วนบางสำนักงานที่ยังไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น (ร้อยละ 1.8) อาจเนื่องจากปัญหาขาดงบ

ประมาณอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบัน หรืออาจอยู่ในระหว่างดำเนินการติดตั้ง และพบว่าสำนักงานที่อยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง จะได้รับการเชื่อมโยงระบบเข้าสู่ระบบส่งเสริมเน็ตแล้ว เนื่องจากมีความพร้อมด้านต่างๆ มากกว่าพื้นที่ทางภาคเหนือตอนบนทั้งทางด้านศักยภาพของพื้นที่ และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่างๆ (ไฟฟ้า โทรศัพท์ เป็นต้น) เนื่องจากพื้นที่ในภาคเหนือตอนบน ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่ป่า เขา ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานจึงยังไม่สมบูรณ์เต็มที่ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาในส่วนของการเสไฟฟ้าตกได้โดยการติดตั้ง UPS ซึ่งเป็นอุปกรณ์สำหรับสำรองไฟ ให้เครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งควรดำเนินการติดตั้ง Modem ให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน เกษตรอำเภอเพื่อให้คอมพิวเตอร์ในสำนักงานสามารถเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบส่งเสริมเน็ตได้ ซึ่งจะเกิดเป็นมูลค่าเพิ่มสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ในด้านของการได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ รวมทั้งยัง ช่วยประหยัดเวลา ลดค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงานต่างๆ อีกด้วย ในส่วนของเจ้าหน้าที่ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.4) จะมีเจ้าหน้าที่ 1 คนในแต่ละสำนักงาน โดยมีตำแหน่งเป็น ลูกจ้างชั่วคราว ทำให้ลูกจ้างเหล่านี้ลาออกเมื่อได้รับการบรรจุในตำแหน่งงานที่มั่นคงกว่า หรือบางครั้งลาออกไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป จึงทำให้งานไม่ต่อเนื่อง

ในส่วนของการฝึกอบรมด้านสารสนเทศ การประชุมวิชาการด้านสารสนเทศ การฝึกอบรมด้านส่งเสริมเน็ต การประชุมวิชาการด้านส่งเสริมเน็ต การดูเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร นั้น เกษตรอำเภอน้อยคนมากที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรอำเภอขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง กรมส่งเสริมการเกษตรควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับ โดยเฉพาะเกษตรกรอำเภอ เพราะในส่วนของเกษตรกรอำเภอเองมีความต้องการให้กรมฯ จัดกิจกรรมดังกล่าวเสริมความรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

2. ความต้องการสารสนเทศในด้านประเด็นชนิดของสารสนเทศที่เกษตรกรอำเภอต้องการผ่านทางส่งเสริม

ในการจัดทำสารสนเทศเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในส่งเสริม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรอำเภอ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ควรจัดทำการป้อนข้อมูลสารสนเทศตามลำดับที่เกษตรกรอำเภอเห็นว่ามีความจำเป็นมากที่สุด หรือมีความต้องการสูงสุด โดยควรจัดการป้อนข้อมูลแยกตามประเด็นชนิดของสารสนเทศตามลำดับดังนี้

1. สารสนเทศเพื่อการวางแผน
2. สารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงาน
3. สารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงาน
4. สารสนเทศเพื่อการควบคุม การติดตาม และประเมินผล

ซึ่งในส่วนของสารสนเทศเพื่อการวางแผนนั้น อาจทำการป้อนข้อมูลตามลำดับความต้องการของเกษตรกรอำเภอแยกตามหัวข้อใหญ่ ซึ่งสามารถแบ่งชนิดของสารสนเทศได้เป็น 8 ชนิด และจัดทำตามลำดับความต้องการของเกษตรกรอำเภอจากลำดับ 1 ถึงลำดับ 8 ซึ่งได้จัดเรียงไว้ในตาราง 16 สารสนเทศที่เกษตรกรอำเภอต้องการมากที่สุดคือ ฐานข้อมูลด้านการผลิตเกษตร ซึ่งควรจัดทำเป็นอันดับแรกของการป้อนฐานข้อมูลลงในส่งเสริม และป้อนข้อมูลฐานข้อมูลด้านป่าไม้ (ลำดับ 8) เป็นสารสนเทศชนิดสุดท้ายของประเด็นชนิดของสารสนเทศเพื่อการวางแผน หรือทำการป้อนข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนตามลำดับความต้องการของเกษตรกรอำเภอแยกตามหัวข้อย่อย ซึ่งประกอบด้วยสารสนเทศทั้งหมด 31 ชนิด โดยควรจัดทำการป้อนข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งน้ำทำการเกษตรเป็นสารสนเทศชนิดแรก (ลำดับ 1) และป้อนข้อมูลประเภทป่า เป็นสารสนเทศชนิดสุดท้าย (ลำดับ 31) ซึ่งได้แสดงการจัดเรียงลำดับความต้องการสารสนเทศเพื่อการวางแผนแยกตามหัวข้อย่อยไว้ในตาราง 17

ในส่วนของสารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงาน สารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงาน สารสนเทศเพื่อการควบคุม การติดตาม และประเมินผล ควรจัดการป้อนข้อมูลชนิดของสารสนเทศลงในส่งเสริมเรียงตามลำดับความต้องการของเกษตรกรอำเภอ ดังแสดงในตาราง 18, 19 และ 20 ตามลำดับ

จากการป้อนข้อมูลลงในส่งเสริมของกรมส่งเสริมการเกษตรในภาพรวมทั้งในส่วนที่อยู่ในแผนที่จะจัดทำ หรือ/และจัดทำแล้ว จะเห็นได้ว่ากรมฯ ได้จัดทำสารสนเทศที่เกษตรกรอำเภอมีความต้องการในลำดับแรกๆเป็นบางส่วน เช่น ชนิดการทำเกษตร สถิติข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร แหล่งรับซื้อและจำนวนแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรแต่ละชนิด รวมทั้งแนวทางพัฒนาทั้งในระยะยาวและระยะสั้นของโครงการ แต่สารสนเทศบางชนิดที่เกษตรกรอำเภอมีความต้องการในลำดับ

ต้นๆ กรมฯ ยังไม่ได้จัดทำหรืออยู่ในแผนที่จะดำเนินการจัดทำ เช่นแหล่งน้ำทำการเกษตร (เกษตรอำเภอมีความต้องการสารสนเทศชนิดนี้มากเป็นลำดับ 1 เช่นเดียวกับชนิดการทำเกษตรที่กรมฯ ได้จัดทำไปแล้ว) ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดแต่ละช่วง การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ ซึ่งเป็นสารสนเทศ 3 ลำดับแรกที่เกษตรอำเภอมีความต้องการมากที่สุด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสารสนเทศเพื่อการวางแผนของงานวิจัยฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม กรมฯ ได้ดำเนินการจัดทำสารสนเทศหลักที่เสนอในงานวิจัยฉบับนี้ครบทั้ง 4 ประเภท อันได้แก่สารสนเทศเพื่อการวางแผนซึ่งเป็นสารสนเทศที่เกษตรอำเภอมีความต้องการมากที่สุด สารสนเทศเพื่อการติดต่อประสานงาน สารสนเทศเพื่อการบริหารบุคลากรในหน่วยงาน และสารสนเทศเพื่อการควบคุม การติดตาม และประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าน่าจะเป็นประโยชน์อย่างสูงสำหรับเกษตรอำเภอที่จะได้มีโอกาสนำไปใช้งานในอนาคตผ่านทางส่งเสริมเน็ต และกรมฯ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยฉบับนี้ไปใช้ประกอบกับการดำเนินการป้อนข้อมูลสารสนเทศลงในส่งเสริมเน็ต เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ลงทุนในการจัดทำส่งเสริมเน็ตมากที่สุด

สำหรับการป้อนข้อมูลในกรณีที่มีความต้องการโดยเร่งด่วน หรือมีงบประมาณในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในส่งเสริมเน็ตจำกัด ควรทำโดยการป้อนข้อมูลเรียงตามลำดับความต้องการ แต่ทำการป้อนข้อมูลเฉพาะชนิดของสารสนเทศที่เกษตรอำเภอมีความต้องการในระดับมากที่สุดเท่านั้นและควรมีการจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน (Update) อย่างน้อยทุกๆ 1 เดือน เพื่อให้เกษตรอำเภอมีฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และถูกต้องในการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ และอ้างอิงในการปฏิบัติงานโครงการต่างๆ

ในส่วนสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีเกษตรอำเภอเสนอเพิ่มเติม นั้น กรมฯ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ในการจัดทำสารสนเทศชนิดนั้นๆ ในการที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามที่เกษตรอำเภอเสนอมา เนื่องจาก เป็นความคิดเห็นของเกษตรอำเภอเพียงบางส่วนและยังไม่ได้จัดระดับความต้องการสารสนเทศเหล่านั้นในงานวิจัยฉบับนี้ เพราะเป็นชนิดของสารสนเทศที่เกษตรอำเภอเสนอขึ้นมาภายหลัง

3. ความคิดเห็นของเกษตรกรอำเภอในการนำส่งเสริมเนื้อมาใช้ในสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อ การจัดการด้านสารสนเทศ

การนำส่งเสริมเนื้อมาใช้จัดเก็บสารสนเทศในหน่วยงานนั้น จะเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานทั้งในด้านการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในกรมส่งเสริมการเกษตร และภายนอกกรมส่งเสริมการเกษตรทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงถึงกันทั่ว ซึ่งสารสนเทศที่มีอยู่ในส่งเสริมเนื้อมาสามารถใช้เป็นปัจจุบันได้โดยง่ายเพียงการป้อนข้อมูลจากเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ในแต่ละสำนักงาน ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการวางแผนปฏิบัติงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์กร นอกจากนั้นยังเป็นการประหยัดทรัพยากรในด้านต่างๆ ทั้งเวลา บุคลากร และค่าใช้จ่าย โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล เพียงแต่กดคีย์บอร์ด (Keyboard) คอมพิวเตอร์จากสำนักงาน (หรือที่ใดๆ ที่มีคอมพิวเตอร์ที่สามารถต่อเข้าระบบได้) ก็จะได้ข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการเกษตรที่ตรงกับความต้องการ และเป็นปัจจุบันในทันที

ในด้านประเด็นปัญหา อุปสรรคในการนำส่งเสริมเนื้อมาใช้ในสำนักงานนั้น อาจมี ปัญหาในบางสำนักงานที่อยู่ห่างไกล ภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวย เป็นป่า เขา เพราะการเข้าสู่ส่งเสริมเนื้อมัน จำเป็นต้องมีโทรศัพท์ และไฟฟ้า แต่พื้นที่บางส่วน โดยเฉพาะพื้นที่ป่าเขา โทรศัพท์ยังไม่ถึง และบางแห่งมีปัญหากระแสไฟฟ้ขาด ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ แต่ปัญหาไฟตกสามารถแก้ไขได้โดยการติดตั้ง UPS ซึ่งเป็นอุปกรณ์สำรองไฟ แต่สำนักงานส่วนใหญ่จะมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานข้างต้นอยู่แล้ว และมีเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ในการเข้าสู่ส่งเสริมเนื้อมัน จะต้องติดตั้ง Modem (อุปกรณ์เชื่อมต่อเข้าโทรศัพท์เพื่อแปลงสัญญาณ) เพิ่มเติมให้กับสำนักงาน รวมทั้งปัญหาด้านบุคลากร คือเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์จะถูกบรรจุเป็นลูกจ้างชั่วคราว กรมส่งเสริมการเกษตรควรบรรจุลูกจ้างตำแหน่งนี้เป็นลูกจ้างประจำ เนื่องจากลูกจ้างชั่วคราวมักมีการลาออกเมื่อได้งานประจำ ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง ไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ สารสนเทศ และส่งเสริมเนื้อมา ดังนั้น กรมฯ จึงควรจัดฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวเพื่อการใช้งาน เพราะหากสำนักงานสามารถต่อเข้าสู่ส่งเสริมเนื้อมาได้อย่างทั่วถึงแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าว ก็จะไม่เกิดประโยชน์เต็มที่ในการทำส่งเสริมเนื้อมาของกรมฯ ซึ่งในการฝึกอบรมนั้นควรจัดฝึกอบรมแก่เกษตรกรอำเภอ เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ และถ้าเป็นไปได้ควรให้การฝึกอบรมกับเจ้าหน้าที่ทุกระดับ และการฝึกอบรมควรใช้เวลาพอสมควร อาจจัดเป็นการฝึกอบรมระยะสั้นประมาณ 1 สัปดาห์ ไม่ใช่จัดอบรมเพียง 2 - 3 วันดังที่เคยปฏิบัติมา ซึ่งหลังจากการฝึกอบรมดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่ได้มีความรู้ความชำนาญเพิ่มขึ้นเลย ซึ่งเป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่สูญเปล่าไม่คุ้มค่า

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

1. การตอบแบบสอบถามของเกษตรกรอำเภอ

เกษตรกรอำเภอบางคนตอบแบบสอบถามไม่ครบสมบูรณ์ จึงทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่สมบูรณ์ รวมทั้งแบบสอบถามมีลักษณะเป็น Mailed - questionnaire ทำให้มีโอกาสเป็นไปได้ว่าเกษตรกรอำเภอไม่ได้ตอบคำถามทั้งหมดด้วยตนเอง ซึ่งจะทำได้ข้อมูลบางส่วนคลาดเคลื่อนจากความต้องการสารสนเทศผ่านทางส่งเสริมเน็ตที่แท้จริงของเกษตรกรอำเภอ และไม่สามารถทราบได้ถึงสารสนเทศที่เกษตรกรอำเภอบางรายเสนอเพิ่มเติมว่ามีความต้องการในระดับใด

2. การส่งกลับแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สอดซองจดหมายติดแสตมป์พร้อมเจ้าหน้าที่ส่งกลับคืนผู้วิจัย และกำหนดวันส่งกลับคืนภายในเดือนพฤศจิกายน ปรากฏว่าเกษตรกรอำเภอบางส่วนส่งจดหมายกลับมาล่าช้ามาก ประมาณปลายเดือนธันวาคม และมีเกษตรกรอำเภอที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนจนถึงปัจจุบันนี้ แม้จะได้โทรศัพท์ไปทวงถามแล้วก็ตาม

3. จดหมายตอบกลับสูญหาย

ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ทวงถามแบบสอบถามจากเกษตรกรอำเภอที่ยังไม่ได้ตอบกลับ ปรากฏว่าเกษตรกรอำเภอแจ้งว่าได้ส่งกลับคืนผู้วิจัยแล้ว แต่ผู้วิจัยไม่ได้รับคืนจึงต้องส่งแบบสอบถามกลับให้เกษตรกรอำเภออีกครั้ง พร้อมขอความร่วมมืออีกครั้งหนึ่งในการตอบแบบสอบถามชุดเดิม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. กรมส่งเสริมการเกษตรควรจัดทำส่งเสริมเน็ตโดยเร่งด่วน เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรอำเภอและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีฐานข้อมูลเดียวกันในการอ้างอิงทั่วประเทศ อีกทั้งยังสามารถช่วยลดงบประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้เป็นอย่างมาก
2. ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรอำเภอ และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ในด้านการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความรู้เรื่องการป้อนข้อมูลสารสนเทศ และการใช้ส่งเสริมเน็ต
3. ดำเนินการติดตั้ง Modem ให้เครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบส่งเสริมเน็ตได้
4. ควรจัดทำการป้อนฐานข้อมูลหลักลงในส่งเสริมเน็ตตามลำดับความต้องการของเกษตรกรอำเภอ และควรพิจารณาจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศชนิดอื่นที่เกษตรกรอำเภอเสนอเพิ่มเติมตามความเหมาะสม เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ควรบรรจุเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ให้เป็นลูกจ้างประจำ เพื่อจัดปัญหาการลาออกจางาน ซึ่งจะมีผลทำให้งานขาดความต่อเนื่อง การทำงานล่าช้า และเสียงบประมาณในการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาถึงความต้องการสารสนเทศผ่านทางส่งเสริมเนื้อหาของเกษตรอำเภอในภาคอื่นๆ เนื่องจากในแต่ละภาคมีความแตกต่างกันในด้านศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งอาจทำให้ความต้องการของเกษตรอำเภอแตกต่างกัน และข้อมูลในส่งเสริมเนื้อหานั้นเป็นข้อมูลที่เชื่อมโยงถึงกัน ดังนั้นความต้องการชนิดของสารสนเทศของเกษตรอำเภอ ควรเป็นสารสนเทศชนิดที่เกษตรอำเภอทั่วประเทศมีความต้องการร่วมกัน เพื่อสะดวกต่อการจัดทำฐานข้อมูล เสียค่าใช้จ่ายในการจัดทำน้อย และทำให้การดึงข้อมูลไปใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด